# ظهور معنا در پایه متناهی و غیر متناهی

آنچه که میخواهم عرض کنم، این است که بحث این پایه مفتوح است. هر چه جلوتر میروید، میبینید چه چیزهایی میخواهد در آن ظهور کند؛ بهعنوان احتمال عرض میکنم. عرض کردم که حالت مبادرت به در ای قبول ندانشته باشید. خیلی از این چیزهایی که خدمت شما گفتم، فرض است و تأکید هم کردم. فرض هم مانعی ندارد. الآن برای پایههاء، یک فرضی گرفتم که از حیث بزرگ شدن، بینهایت و از حیث کوچک شدن هم بینهایت است. در این طرفین، بینهایت به توان بینهایت پایه درست میشود. برای چه؟ برای ظهور مواراء در این پایه؛ ظهور مواراء به مراتبی که دارد، نه نفوس و عقول؛ آنکه جای خودش است؛ از سنخ نفوس و عقول متعارفی که ما میگوییم و خواندم متعارف آفریده نه، بلکه همان پایههایی مثل آب که فراهم شده. حالا شما بگویید بینهایت هست یا نیست؟ تناهی ابعاد میگوید محال است! مانعی ندارد. من دارم فرضش را میگیرم. اگر فرضش محال است، بسیار خوب، ولی برای تصور چنین چیزی میگوییم. اما اگر شما میگویید محال است، میگوییم طبق این مبنا تحقق خارجی ندارد ولی قوام عرض من که پایه میگویم، به لایتناهی بودن طرفینش نیست؛ اصالً مربوط به لایتناهی بودنش نیست، بلکه اگر یک بخش متناهی هم باشد، بحث ما مطرح میشود. ولو بحثهای جذابی در آن هست؛ همین چیزی که خدمت شما میگویم که ده سال پیش مباحثه کردهایم، برای من طلبه مبادی حسابی داشته.

برای خودم خاطرات طلبگی شیرینی دارم. مثلاً ابعاد، متناهی هست یا نیست؟! شاید یک وقتی گفته باشم. میدیدم که لحن شیخ الرئیس، آخوند ای حاجی، ارسال مسلم است؛ ادله تطبیق و سلمی در تناهی ابعاد معلوم است و عدم تناهی محال است.

**شاگرد5**: همان فلک محدد الجهات را میفرمایید؟

**استاد**: فلک اطلس؟ نه. کلاً استحاله عقلی منظور است. فلک محدد الجهات، در جهان بالفعل خارجی است. آن، با برهان فلسفی و ریاضی میگوید که اگر ابعاد جسم و عالم جسمانی، متناهی نباشد، محال است؛ بحثشان این است. من یادم هست که بزرگان علماء و نوابغ فکر، ارسال مسلم کردهاند. خب بالاترین چیزش این بود که بگوییم ما نمیفهمیم، ولی صاف نمیشد؛ واقعاً این جور بود و ذهن من مدتها درگیر میشد و یادم هست که میگفتم: آنجا که میگویید پایانش است، ذهنا میتوانیم به آنجا در آن پایانی که شما میگویید برویم، کمی دستمان را جلو بیاوریم! حالا بدن ما نتواند برود، اما قوه خیال که میرود. میخواهیم صاف شود و به یک اطمینانی برسیم که چطور است که نمیشود؟!

---

بازبینی #2
ایجاد شده 15 مه 2025 09:43:41 توسط ... .
به روزرسانی شده 27 مه 2025 17:06:50 توسط ... .